

ความต้องการของประชาชนต่อนโยบายการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว

ปกครอง มณีโรจน์*

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในงานวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนที่มีต่อนโยบายการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว คือการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบาย และศึกษาความสัมพันธ์ของปัญหาอุปสรรคกับการแก้ปัญหา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรและบริการสาธารณะของภาครัฐ อันเกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมในสังคมที่อยู่บนรากฐานของกรอบธรรมาภิบาล งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ

จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วต้องเผชิญกับปัญหาการเข้าถึงทรัพยากรและบริการสาธารณะทางด้านสาธารณสุขเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาในพื้นที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ในขณะที่ประชาชนมีความเห็นพ้องต้องกันว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ไม่ให้ความสำคัญในการรับฟังปัญหาจากประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ ยังขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน เช่น ถนน ระบบน้ำประปา ยังต้องการการพัฒนาอีกมาก

เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัญหากับการแก้ปัญหพบว่า ประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการได้รับการแก้ปัญหาตามกรอบธรรมาภิบาลซึ่งส่งผลต่อความเป็นธรรมในสังคมโดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมากในทิศทางบวก ($r = .972$ $p = .000$) แสดงให้เห็นว่า หากเจ้าหน้าที่รัฐแก้ปัญหความเหลื่อมล้ำตามกรอบธรรมาภิบาลมากเท่าไรก็จะยิ่งเกิดความเป็นธรรมได้สังคมมากเท่านั้น นอกจากนี้ ความคาดหวังของประชาชนคือ ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพที่หลากหลายในพื้นที่ให้มากขึ้น และประชาชนต้องการให้หน่วยงานภาครัฐ รวมถึงภาคเอกชนในพื้นที่สำรวจความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการทำโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการรับฟังปัญหาจากชาวบ้านอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหความเหลื่อมล้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นกว่าเดิม

คำสำคัญ: ความต้องการของประชาชน ความเหลื่อมล้ำ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ธรรมาภิบาล

* สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อีเมล: pokkrong.ma@ssru.ac.th

วันที่รับบทความ: 25 กรกฎาคม 2562 วันที่แก้ไขบทความล่าสุด: 12 มีนาคม 2564 วันที่อนุมัติการตีพิมพ์: 12 มีนาคม 2564

People's Needs toward Social Inequality Solution Policy of Sa Kaeo Province Special Economic Zone

Pokkrong Maneeroj*

Abstract

The research objectives to study in public needs toward the solution of social inequalities policy In Sa Kaeo Special Economic Zone, focus on problems and obstacle of policy implementation and to study relation of problem and solution include access to public resources and services in SEZ area. On the good governance practice. And methodology of this research used mixed method both qualitative and quantitative research but we used only quantitative approach to analyze for this article.

From the results of this research found that people in this area face serious problem in access to public health care service when they got sick and got poor standard of education for their children and did not enough for their needs. And people think that local government did not concern about their problems and lack of intention for people requirement. In addition, the lack of infrastructure development in the community, such as roads, water supply systems, still needs more development projects.

When studying the correlation of problems and solutions, it was found that people in the area Want to be able to solve problems in accordance with the good governance framework which affects the fairness in society with a high level of positive correlation ($r = .972$ $p = .000$) Shows that if government officials solve the problem of inequality in the framework of good governance, it will be more fair. In addition, the expectations of the people Promote and support a variety of occupations in the area. And people want government agencies Including the private sector should explore the needs of the people about the industrial factory in the area. In order to truly listen to problems from the villagers which will solve the problem of inequality more efficiently and effectively than ever before.

Keywords: Ageing society, birth policy

* Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Science, Suan Sunandha Rajabhat University.

E-mail: pokkrong.ma@ssru.ac.th

Received: July 25, B.E.2562. Revised: March 12, B.E.2564. Accepted: March 12, B.E.2564.

บทนำ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยนั้นเป็นประเด็นที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด ซึ่งข้อมูลจากรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี พ.ศ.2559 (ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ชี้ให้เห็นถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำในรูปแบบต่าง ๆ ที่ก่อตัวขึ้นมา ประกอบไปด้วย 1) ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ การกระจายรายได้ ปัญหาความยากจนซึ่งเป็นปัญหาหลักของประเทศ และความเหลื่อมล้ำทางรายจ่ายเพื่อการอุปโภค บริโภค ซึ่งมีประชากรที่ไม่สามารถใช้จ่ายให้เพียงพอกับการดำรงชีวิต เมื่อพิจารณาความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายระหว่างกลุ่มรวยที่สุดกับกลุ่มจนที่สุด มีความแตกต่างกันประมาณ 9.4 เท่า 2) ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา ยังคงมีเด็กในวัยเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา และมีแนวโน้มการเข้าเรียนลดลงตามระดับการศึกษาที่สูงขึ้น เด็กที่มาจาครอบครัวยากจนมีโอกาสน้อยกว่าเด็กที่มีครอบครัวฐานะดีกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีที่เด็กจากกรุงเทพมหานครมีอัตราเข้าศึกษาสูงถึง 40.4% ในขณะที่เด็กจากภาคใต้มีอัตราเข้าเรียนปริญญาตรีต่ำที่สุดอยู่ที่ 19.2% 3) ความเหลื่อมล้ำด้านสาธารณสุข เป็นความแตกต่างในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันหรืออยู่ต่างพื้นที่กัน รวมถึงคุณภาพในการให้บริการสาธารณสุขที่แตกต่างกันอีกด้วย เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ และระบบการจัดสรรบุคลากรทางการแพทย์ ทำให้ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในกรุงเทพมหานคร มากกว่าส่วนอื่น ๆ ของประเทศ ทำให้อัตราที่บุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยสูง จึงไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง 4) ความเหลื่อมล้ำด้านการคุ้มครองทางสังคม มีปัญหาแรงงานนอกระบบ ที่ขาดการคุ้มครองทางสังคม เป็นปัญหาสังคม และทำให้แรงงานนอกระบบต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพสูงกว่าแรงงานในระบบ เป็นเหตุให้มีคุณภาพชีวิตที่ต่ำลง 5) ความเหลื่อมล้ำด้านกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านอาญา ซึ่งมีปัญหาในทุกกระบวนการทางกฎหมายที่ต้องมีค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ผู้ด้อยโอกาส มีปัญหาในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่เท่าเทียมกับผู้มีฐานะดี และประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย

จากปัญหาความเหลื่อมล้ำข้างต้นนั้น ได้ส่งผลกระทบอย่างมากในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ยังขาดการสนับสนุนและขับเคลื่อนจากรัฐบาลอย่างแท้จริง โดยในเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดสระแก้วนั้นคือ ช่องทางสู่ตลาดอาเซียนที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง เป็นประตูเชื่อมโยงระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคอินโดจีนทั้งในด้านการค้า และการลงทุน เฉพาะมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านอรัญประเทศพุ่งสูงเป็นอันดับ 1 โดยปีงบประมาณ 2559 มูลค่าการค้ารวม 4.6 หมื่นล้านบาท ล่าสุด 2 ไตรมาส ปีงบประมาณ 2560 มีมูลค่าการค้ารวมแล้วถึง 2.5 หมื่นล้านบาท อย่างไรก็ตาม แม้ว่าศักยภาพที่เทียบพริ้ว แต่ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ระบุว่า ตั้งแต่เริ่มโครงการ มกราคม 2558 ถึงเดือนมีนาคม 2560 นักลงทุนที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือบีโอไอ เพียง 3 ราย มูลค่าการลงทุนรวม 1,278.8 ล้านบาท อยู่ที่อำเภอวัฒนานคร

1 ราย เป็นผู้ผลิตอาหารสัตว์ และอำเภอรัฐประเทศ 2 ราย เป็นผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติก จึงเป็นสาเหตุในการเลือกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดสระแก้วนั้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ชายแดนที่ใกล้กับเมืองหลวงและเมืองท่า ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญมากที่จะทำให้กลายเป็นพื้นที่ที่มีเศรษฐกิจดีกว่าพื้นที่อื่น ๆ ในประเทศ ทำให้เกิดความน่าสนใจว่า เมื่อเศรษฐกิจดีขึ้นแล้วจะช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมให้น้อยลงได้หรือไม่ จะช่วยให้คนยากจนให้เขตเศรษฐกิจพิเศษมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม และมีรายได้ มีโอกาสและการเข้าถึงบริการสาธารณะของรัฐได้ดีขึ้นกว่าเดิม หรือดีกว่าในพื้นที่อื่น ๆ หรือไม่ จะสามารถทำให้เขตเศรษฐกิจพิเศษกลายเป็นโมเดลต้นแบบในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวได้หรือไม่ หากโมเดลนี้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำทางสังคมให้ดีขึ้น แล้วจะมีการพัฒนานโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำไปในทิศทางใดต่อไป จึงเป็นพื้นที่เฉพาะที่มีความน่าสนใจเป็นพิเศษในการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้ดีมากอีกแห่งหนึ่ง นอกเหนือไปจากเมืองหลวง และบรรดาหัวเมืองใหญ่ของภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย

ดังนั้น ในการศึกษาความต้องการของประชาชนในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว จะเป็นการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว โดยหาความสัมพันธ์ของปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐกับความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว และแนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม
 - 1.1 ด้านรายได้ รายจ่ายของประชาชน
 - 1.2 การเข้าถึงทรัพยากรและบริการภาครัฐ
 - 1.3 ความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐกับความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว
3. เพื่อศึกษาแนวทางการความต้องการของประชาชนผ่านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สาเหตุของความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สาเหตุของความเหลื่อมล้ำมีหลากหลายรูปแบบ มีความเกี่ยวข้องกันอย่างซับซ้อนแล้วยาวนาน ฝังรากลึกในสังคมไทยมาตั้งแต่ยุคอดีตมาจนถึงปัจจุบัน เดิมทีสังคมไทยเป็นระบบศักดินาก็มีการแบ่งชนชั้นกันอย่างชัดเจนมาโดยตลอด มีทั้งระดับราชวงศ์ ขุนนาง ไพร่ พ่อค้า รวมไปถึงข้าทาส หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองหรือการอภิวัตน์สยามเมื่อปี พ.ศ.2475 มาเป็นระบอบประชาธิปไตยแบบไทย ๆ การแบ่งชนชั้นก็ยังคงมีอยู่เหมือนเดิม แต่เปลี่ยนรูปแบบจากขุนนางในยุคเก่ามาเป็นข้าราชการ และประชาชนในหลากหลายอาชีพ ระบบอุปถัมภ์ และระบบอาวุโสของประเทศไทยก็ถือเป็นสาเหตุของความเหลื่อมล้ำทางสังคมเช่นเดียวกัน ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมหรือเสรีนิยมได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้เจ้าของธุรกิจเอกชนมีความร่ำรวย ประชาชนทำงานในอุตสาหกรรมด้านต่าง ๆ สังคมมีความซับซ้อน อาชีพมีความหลากหลายมากขึ้นกว่าเดิมมาก เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้รายได้ของประชาชนมีได้หลายทาง ทั้งทำอาชีพส่วนตัว ทำธุรกิจ เป็นพนักงานบริษัท เป็นเกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ในขณะที่คนยากจนก็ยังคงยากจนอยู่ในอาชีพเกษตรกรรม ผู้ใช้แรงงาน กรรมกรหาเช้ากินค่ำ คนรวยที่มีความได้เปรียบในการเข้าถึงทรัพยากรหรือบริการของรัฐได้ง่ายกว่าสะดวก รวดเร็วกว่า ก็จะเป็นผู้ที่มีโอกาสดีกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย ไม่มีศักยภาพในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของรัฐได้นั่นเอง เป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ความเหลื่อมล้ำที่เห็นได้ชัดเจน เป็นรูปธรรมและมีความสำคัญมากที่สุดคือ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ประชาชนที่มีรายได้น้อย มีโอกาสในการใช้จ่ายปัจจัยที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตได้น้อย ไม่เพียงพอที่จะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต้องกลายเป็นปัญหาสังคม ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยทางโครงสร้างที่เป็นสาเหตุของความเหลื่อมล้ำ (Office of the National Economic and Social Development Council, B.E.2559) พบว่ามีสาเหตุคือ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางการบริหารราชการแผ่นดิน โครงสร้างของระบบนิติบัญญัติ โครงสร้างของกระบวนการยุติธรรม โครงสร้างทางสังคมและการเมือง เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า โครงสร้างเหล่านี้เป็นโครงสร้างใหญ่ที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมไทยมายาวนาน จึงเป็นรากฐานของปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของไทยอย่างเรื้อรัง การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำจึงเป็นการแก้ปัญหาระดับโครงสร้างของประเทศ ตั้งแต่ระบอบการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ กระบวนการทางการเมือง กระบวนการนิติบัญญัติ กระบวนการยุติธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม และรากฐานทางครอบครัว ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ถึงระดับที่เรียกได้ว่า ปฏิรูปประเทศในทุก ๆ ด้าน จึงจะมีโอกาสแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำให้ลดน้อยลงได้

ความต้องการของประชาชนภายใต้ความเหลื่อมล้ำทางสังคม

จากการศึกษาแนวคิดความต้องการต่าง ๆ นั้น ความต้องการซึ่งเป็นประเด็นสำคัญคือ ลำดับขั้นความต้องการ (Maslow, 1970: 170) กล่าวคือ ภายใต้ความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น เมื่อประชาชน

ได้ความต้องการในระดับหนึ่งแล้วก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป โดยความต้องการของประชาชนย่อมอยู่บนสิทธิความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสามารถแยกความต้องการออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ความต้องการในระดับต่ำคือ ความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ ความต้องการทางด้านความเป็นอยู่ในครัวเรือนที่มีความมั่นคงและปลอดภัย และความต้องการที่เป็นที่ยอมรับภายในครอบครัวและสังคม
2. ความต้องการในระดับสูงคือ ความต้องการในการได้รับการยกย่องและเชิดชูความดีงาม และความต้องการด้านความสำเร็จในการใช้ชีวิตทางสังคมที่ไม่ถูกเอาเปรียบ

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐ

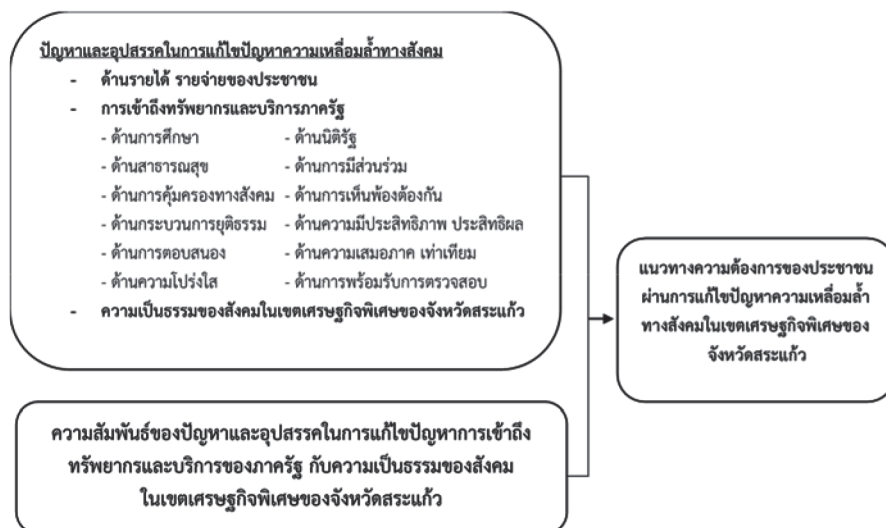
ในประเทศไทยนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐ ก็เริ่มมีตัวอย่างให้เห็นเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิรูปการกระจายอำนาจ (Decentralization Reforms) ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงแม้รัฐบาลไทยจะมีความพยายามที่จะกระจายอำนาจและมอบอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและจังหวัดมากขึ้น แต่การกระจายอำนาจอย่างจริงจังและต่อเนื่องส่วนใหญ่เป็นผลมาจากรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2540 เป็นหลัก ซึ่งในท้องถิ่นนั้นมีการกำหนดให้ผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ตลอดจนมีการจัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นของชุมชนในท้องถิ่น เป็นการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานภาครัฐเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐนั้น ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจของประชาชนเองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมดังกล่าวด้วย ฉะนั้นคำถามที่สำคัญคือ ปัจจัยอะไรที่จะสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะเพิ่มมากขึ้น โดยประชาชนที่มีส่วนร่วมในเครือข่ายทางสังคมอย่างกว้างขวางและมีความไว้วางใจต่อบุคคลอื่นในสังคม จะเป็นผู้ที่มีความสนใจต่อกิจการสาธารณะสูง ส่งผลทำให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างภาคประชาชนและภาครัฐ ซึ่งส่งผลดีต่อความสำเร็จในการบริหารงานของภาครัฐ (Suebvises, B.E.2561: 25-26)

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาความต้องการของประชาชนในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสระแก้วจำนวน 728 คน โดยแยกเป็นการศึกษาการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการศึกษา

การศึกษาความต้องการของประชาชนในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้จำแนกผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ด้านรายได้ รายจ่ายของประชาชน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้านรายได้ รายจ่ายของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้านรายได้ รายจ่ายของประชาชนมากที่สุดคือ ท่านคิดว่านโยบายของรัฐบาลเน้นการแก้ปัญหาคาความยากจนโดยมีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เป็นต้น ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 1.02) และน้อยที่สุดคือ ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนสินเชื่อ SMEs จากสถาบันการเงินในระบบ อาทิ สหกรณ์ออมทรัพย์ ธกส. กองทุนต่าง ๆ เป็นต้น ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 1.12) ตามลำดับ

การเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้านการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐด้านการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและ

อุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านการศึกษามากที่สุดคือ ในพื้นที่ของท่านมีสถานการศึกษาภาคบังคับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงพอในการรองรับความต้องการของคนในชุมชน ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 1.05) และน้อยที่สุดคือ ท่านมีรายได้เพียงพอในการส่งเสียบุตรหลานเข้ารับการศึกษาในทุกระดับ ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 1.15) ตามลำดับ

การเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านสาธารณสุข

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านสาธารณสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านสาธารณสุขมากที่สุดคือ รัฐบาลมีนโยบายลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านบริการสุขภาพ โรงพยาบาลระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.94) และน้อยที่สุดคือ ท่านเข้ารับบริการสุขภาพจากสถานพยาบาลได้รับความสะดวกรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.98) ตามลำดับ

การเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านการคุ้มครองทางสังคม

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านการคุ้มครองทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านการคุ้มครองทางสังคมมากที่สุดคือ ในหมู่บ้าน/ชุมชนของท่านมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในชุมชนและสร้างเครือข่ายแรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในการทำงาน ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 1.16) และน้อยที่สุดคือ แรงงานนอกระบบสามารถเข้าถึงระบบสุขภาพจากหน่วยงานภาครัฐ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 1.16) ตามลำดับ

การเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านกระบวนการยุติธรรม

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านกระบวนการยุติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านกระบวนการยุติธรรมมากที่สุดคือ ท่านคิดว่าผู้ด้อยโอกาสขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทุนทรัพย์ มีปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่เท่าเทียมกันเมื่อเปรียบเทียบกับผู้มีฐานะดี ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 1.10) และที่น้อยที่สุดคือ ในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนของท่านเมื่อเกิดปัญหาทางกฎหมาย ท่านสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายจากหน่วยงานภาครัฐเสมอ ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ

ด้านนิติรัฐ

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านนิติรัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของด้านนิติรัฐ มากที่สุดคือ เมื่อมีโครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ทั้งภาครัฐหรือภาคเอกชนเข้ามาในพื้นที่หน่วยงานได้มีการจัดทำประชาพิจารณ์ทุกครั้งเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 1.20) และที่น้อยที่สุดคือการจัดทำโครงการต่าง ๆ มีการสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อทราบถึงความต้องการของคนในชุมชน ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 1.29) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วม

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 1.20) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของการมีส่วนร่วม มากที่สุดคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 1.30) และที่น้อยที่สุดคือ ในการประชุมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาชนสามารถเป็นเข้ามาเป็นผู้สังเกตการณ์ได้ ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 1.46) ตามลำดับ

ด้านการเห็นพ้องต้องกัน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านการเห็นพ้องต้องกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 1.12) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของการเห็นพ้องต้องกัน มากที่สุดคือ ผู้นำชุมชนเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่องรับฟังความคิดเห็นทุกกลุ่มเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน ($\bar{X} = 3.5$, S.D. = 1.21) และที่น้อยที่สุดคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานใส่ใจกับปัญหาที่เกิดขึ้นคอยรับฟังข้อสรุปจากประชาชนเสมอเพื่อหาทางออกร่วมกัน ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 1.37) ตามลำดับ

ด้านความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 1.02) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของด้านความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มากที่สุดคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั้งการวางแผน ระบบการทำงาน ระบบแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างทันเวลา ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 1.24) และที่น้อยที่สุดคือ ผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 1.15) ตามลำดับ

ด้านการตอบสนอง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านการตอบสนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 1.06) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางสังคมของด้านการตอบสนอง มากที่สุดคือ การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความซื่อสัตย์สุจริตและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.25) และที่น้อยที่สุดคือ การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความซื่อสัตย์สุจริตและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.26) ตามลำดับ

ด้านความเสมอภาค เท่าเทียม

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านความเสมอภาค เท่าเทียมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.99) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางสังคมของด้านความเสมอภาค เท่าเทียม มากที่สุดคือ การให้บริการสาธารณะแก่ชุมชนให้ได้รับการบริการอย่างทัดเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 1.25) และที่น้อยที่สุดคือ การแก้ไขปัญหาคขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คำนึงถึงประชาชนเป็นหลักให้ได้รับการปฏิบัติอย่างทัดเทียมกัน ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 1.26) ตามลำดับ

ด้านความโปร่งใส

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านความโปร่งใสโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางสังคมของด้านความโปร่งใสมากที่สุดคือ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วมีการสรุปเปิดเผยต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 1.14) และที่น้อยที่สุดคือ การจัดเก็บภาษีและการจัดสรรงบประมาณกระทำอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 1.29) ตามลำดับ

ด้านการพร้อมรับการตรวจสอบ

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านการพร้อมรับการตรวจสอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 1.07) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางสังคมของด้านการพร้อมรับการตรวจสอบมากที่สุดคือ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลโครงการ/กิจกรรม หรือแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ดำเนินการไปแล้วอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 1.22) และที่น้อยที่สุดคือ ประชาชนสามารถให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปปรับปรุงแผนงานในปีงบประมาณถัดไป ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.29) ตามลำดับ

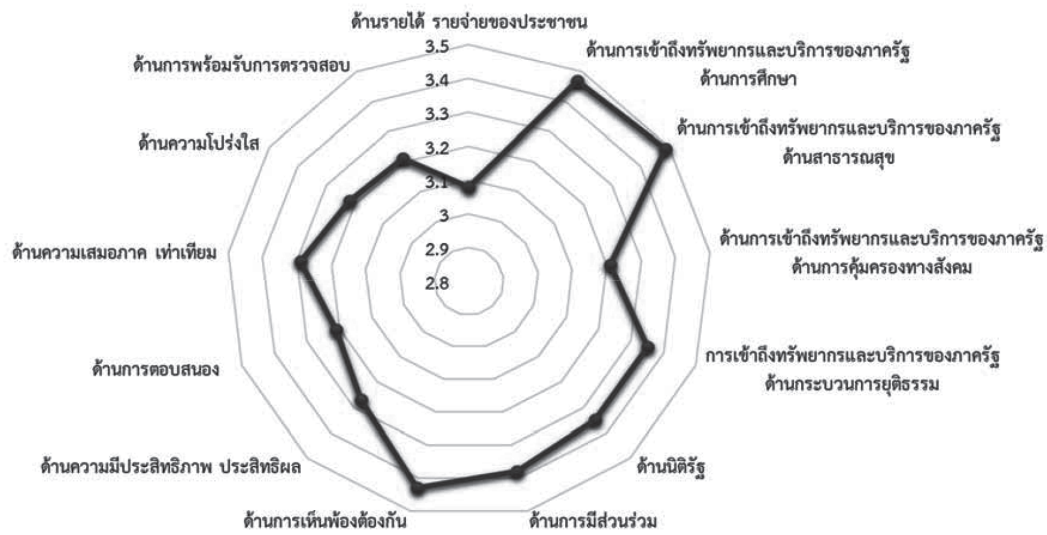
ความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 1. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว

ความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านรายได้ รายจ่ายของประชาชน	3.08	0.53	ปานกลาง
ด้านการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านการศึกษา	3.47	0.64	มาก
ด้านการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านสาธารณสุข	3.49	0.78	มาก
ด้านการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านการคุ้มครองทางสังคม	3.21	0.82	ปานกลาง
ด้านการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านกระบวนการยุติธรรม	3.35	0.67	ปานกลาง
ด้านนิติรัฐ	3.35	1.05	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วม	3.38	1.20	ปานกลาง
ด้านการเห็นพ้องต้องกัน	3.43	1.12	มาก
ด้านความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล	3.27	1.02	ปานกลาง
ด้านการตอบสนอง	3.21	1.06	ปานกลาง
ด้านความเสมอภาค เท่าเทียม	3.29	0.99	ปานกลาง
ด้านความโปร่งใส	3.22	1.05	ปานกลาง
ด้านการพร้อมรับการตรวจสอบ	3.21	1.07	ปานกลาง

ตารางที่ 2. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้วภาพรวม

ความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ	3.32	0.51	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมด้านธรรมาภิบาล	3.30	1.01	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.31	0.71	ปานกลาง

ภาพที่ 2. กราฟใยแมงมุมค่าเฉลี่ยความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว
ที่มา: ผู้วิจัย

ความสัมพันธ์ของปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ กับความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation's Analysis)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	1	2	3
1. ต้องการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ	3.32	.507	-	.750** .000	.844** .000
2. การแก้ไขปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ผ่าน ธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	3.29	1.009		-	.972** .000
3. ความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ของจังหวัดสระแก้ว	3.31	.714			-

หมายเหตุ: n = 728 ** p < .01

จากตารางที่ 3 พบว่า มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงมาก 1 คู่ ($r > .90$) ได้แก่ 1) การแก้ไขปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ผ่านธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติและความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว มีความสัมพันธ์ทางบวกสูงมาก $r = .972$ $p = .000$ มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และพบว่า มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง 2 คู่ ($r > .70 - .90$) ได้แก่

1) ต้องการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐและการแก้ไขปัญหามาจากประชาชนในพื้นที่ผ่านธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ทางบวกสูง $r = .750$ $p = .000$ มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

2) ต้องการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐและความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว มีความสัมพันธ์ทางบวกสูง $r = .844$ $p = .000$ มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation's Analysis) สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของประชาชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว	ทิศทาง	ระดับความสัมพันธ์	$P < .01$
1. การแก้ไขปัญหามาจากประชาชนในพื้นที่ผ่านธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 1.009) ความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .714)	ทางบวก	สูงมาก $r = .972$	.000
2. ต้องการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = .507) การแก้ไขปัญหามาจากประชาชนในพื้นที่ผ่านธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 1.009)	ทางบวก	สูง $r = .750$	.000
3. ต้องการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = .507) ความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .714)	ทางบวก	สูง $r = .844$	.000

อธิบายได้ว่า จากตารางที่ 4 จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว สามารถสรุปได้ 3 ประเด็น

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่โดยมีความคิดเห็นความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว มากกว่า ความคิดเห็นการแก้ไขปัญหามาจากประชาชนในพื้นที่ผ่านธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ แสดงให้เห็นความสำคัญอย่างมากที่ต้องการเห็นภาพความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้วที่จะเกิดขึ้น มีความสัมพันธ์กันสูงมากในทิศทางบวก

ประเด็นที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่โดยมีความคิดเห็นต้องการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ มากกว่า การแก้ไขปัญหามาจากประชาชนในพื้นที่ผ่านธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ แสดงให้เห็นความสำคัญอย่างมากที่ต้องการเห็นภาพความต้องการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ มีความสัมพันธ์กันระดับสูงในทิศทางบวก

ประเด็นที่ 3 ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่โดยมีความคิดเห็นต้องการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ มากกว่า ความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว แสดงให้เห็น

ความสำคัญอย่างมากที่ต้องการเห็นภาพความต้องการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ มีความสัมพันธ์กันระดับสูงในทิศทางบวก

ตารางที่ 5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลตัวแปรความต้องการของประชาชนในการดำเนินนโยบายแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมตามกรอบธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว

ความต้องการของประชาชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ	B	Beta	t	P
ตัวทำนายปัจจัยที่นำไปสู่ความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ				
1. ต้องการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ	.500	.355	1.611	.000*
2. การแก้ไขปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ผ่านธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	.500	.706	3.203	.000*
Multiple R = 1.000 Standard Error = 0.000				
$R^2 = 1.000$				
Adjusted $R^2 = 1.000$				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่าผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างความต้องการของประชาชนในการดำเนินนโยบายแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมตามกรอบธรรมาภิบาล ที่ส่งผลต่อความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว โดยใช้การคัดเลือกตัวแปรทุกตัวคำนวณด้วยสมการพร้อมกัน (Enter Regression) ปรากฏว่า มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวคือ ด้านการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐกับด้านการแก้ไขปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ผ่านธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100 ($R = 1.000$) และสามารถอธิบายความความต้องการของประชาชนในการดำเนินนโยบายแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมตามกรอบธรรมาภิบาลได้ร้อยละ 100 ($R^2=1.000$)

จากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ (Beta) เพื่อพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรที่ส่งผลต่อความเป็นธรรมของสังคม ในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้วนั้นพบว่า ตัวแปรต้นที่อธิบายได้ดี เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการแก้ไขปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ผ่านธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติกับการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ซึ่งมีค่า Beta เท่ากับ 0.706, 0.355 โดยมีความสัมพันธ์กับความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อธิบายได้ว่า จากตารางที่ 5 จากการศึกษาความคิดเห็นความต้องการของประชาชนในการดำเนินนโยบายแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมตามกรอบธรรมาภิบาล ที่ส่งผลต่อความเป็นธรรมของสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว แสดงให้เห็นว่า ความต้องการของประชาชนต้องการ

แก้ไขปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ผ่านธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติอันดับแรก รองลงมาคือ ต้องการการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ตามลำดับ ที่จะส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมของสังคม ในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้วได้เป็นอย่างดี ซึ่งตอบโจทย์โครงการวิจัยในครั้งนี้คือการดำเนินนโยบาย แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมตามกรอบธรรมาภิบาลในเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย กรณีศึกษา เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ซึ่งจะต้องได้รับการขับเคลื่อนการแก้ไข้ปัญหาให้ประชาชนจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

แนวทางความต้องการของประชาชนผ่านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว

ในการศึกษาความต้องการของประชาชนในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้เสนอโมเดล ดังนี้

ภาพที่ 3. โมเดลสรุปแนวทางความเห็นและความต้องการของประชาชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว
ที่มา: จากผู้วิจัย

สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

ในการศึกษาความต้องการของประชาชนในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมนั้น ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านที่มีประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากคือ ด้านการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านสาธารณสุข ด้านการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านการศึกษา และด้านการเห็นพ้องต้องกัน ตามลำดับ ขณะที่ ด้านที่มีประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ด้านนิติรัฐ การเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านความเสมอภาค

เท่าเทียม ด้านความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ด้านความโปร่งใส ด้านการพร้อมรับการตรวจสอบ ด้านการตอบสนอง ด้านการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของภาครัฐ ด้านการคุ้มครองทางสังคม และน้อยที่สุดคือ ด้านรายได้ รายจ่ายของประชาชน ตามลำดับ

การวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ ทวีปรีดา (B.E.2559) ศึกษาเรื่อง การกระจาย และความเท่าเทียมของโอกาสทางการศึกษาและบทบาทการใช้จ่ายของภาครัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศไทยในระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสร้างดัชนีโอกาสของมนุษย์ (Human Opportunity Index: HOI) เปรียบเทียบ ระหว่างปี พ.ศ.2545 และ ปี พ.ศ.2556 ภายใต้แนวคิดการวิเคราะห์การวัดการกระจายโอกาส (Opportunity Incidence Analysis: OIA) และเพื่อศึกษาบทบาทการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาต่อความเหลื่อมล้ำ ของโอกาสทางการศึกษาในระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ของปี พ.ศ.2556 ภายใต้แนวคิดการวิเคราะห์การวัดการกระจายโอกาส ผลการศึกษาพบว่า นโยบายดังกล่าว มีส่วนช่วยให้เด็กสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนของรัฐได้มากขึ้น โดยค่าดัชนีโอกาสของมนุษย์ ในปี พ.ศ.2556 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.08 แสดงให้เห็นว่า เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษามากขึ้นในโรงเรียน ของรัฐ และในทุกระดับชั้นเรียน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และผลการศึกษา ในระดับจังหวัดพบว่า โอกาสทางการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะจังหวัดที่มีการ กระจุยตัวของประชากรและโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนี้ยังพบว่า การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ของภาครัฐภายใต้นโยบายเรียนฟรี 15 ปี ค่อนข้างมีการกระจายอย่างทั่วถึง ในขณะที่ความเหลื่อมล้ำ ในค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของครัวเรือนยังคงมีอยู่ เนื่องจากปัจจัยในด้านรายได้ยังคงมีบทบาทในการ กำหนดโอกาสในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา

นอกจากนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรพล ว่องนิยมเกษตร (B.E.2556) ศึกษาเรื่อง ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่กับนโยบายการพัฒนาของประเทศไทย (พ.ศ.2545-2554) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะ รูปแบบ และระดับความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ในสังคมไทย อันเป็นสาเหตุและปัญหฐานรากที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ในสังคมไทย ภายใต้การสร้างแบบจำลองตามทฤษฎีความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ และเพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การพัฒนาประเทศที่มุ่งลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่และกระจายความเป็นธรรมแก่สังคม โดยเน้น ความสอดคล้องต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ที่เกิดขึ้นในสังคม ผลการศึกษาพบว่า ส่วนที่หนึ่งความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ตลอดเวลา 10 ปี (พ.ศ.2545-2554) เป็นผลมาจากสภาวะการณ์ก่อตัวของ ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ที่เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2504 และสะสมเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ.2544 โดยที่ความเหลื่อมล้ำ ดังกล่าวเกิดจากการดำเนินนโยบายของภาครัฐภายใต้แนวนโยบายการพัฒนาประเทศที่ยึดมั่นแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติในฐานะกรอบนโยบายเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-8 อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากปี พ.ศ.2545 จนถึง ปี พ.ศ.2554 ระดับความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ของสังคมไทย มีลักษณะลดลงเรื่อยมาบนอัตราเร่งที่แตกต่างกันตามบริบททางสังคมการเมืองของแต่ละช่วงเวลา

ในขณะเดียวกัน ช่วงเวลาดังกล่าวยังคงสะท้อนให้เห็นการกระจุกตัวของจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาสูงในแถบบริเวณภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้เป็นหลัก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ช่องว่างระหว่างจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาสูงสุดกับระดับการพัฒนาต่ำกำลังถ่างกว้างมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สภาวการณ์ก่อตัวของความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาแสดงให้เห็นการดำรงอยู่ภายใต้กระบวนการสำคัญ 3 ประการ กล่าวคือ กระบวนการสร้างหัวเมืองขนาดใหญ่ประจำภูมิภาคต่าง ๆ กระบวนการกระจุกตัวของโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาฯ และกระบวนการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศภายใต้อิทธิพลของรัฐบาลทหาร ส่วนที่สอง การศึกษาโดยอาศัยแบบจำลองทางเศรษฐมิติทางด้านความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ สะท้อนว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่รายจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด การเข้าถึงสินเชื่อธนาคารพาณิชย์รายจังหวัด การจัดสรรงบประมาณรายจังหวัด ความเป็นเมืองรายจังหวัด และการดึงดูดทรัพยากรจากประชาชนรายจังหวัด โดยเรียงลำดับตามระดับการส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ และส่วนสุดท้าย การกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ของสังคมไทยพบว่า จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด การเข้าถึงสินเชื่อธนาคารพาณิชย์รายจังหวัด และการจัดสรรงบประมาณรายจังหวัดเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

- 1) ภาครัฐควรส่งเสริมนโยบายการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจพิเศษอย่างจริงจัง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงอาชีพการทำงานที่หลากหลายภายในพื้นที่มากขึ้น
- 2) หน่วยงานในพื้นที่ และภาคเอกชน ควรสำรวจความต้องการของประชาชนในการทำอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการรับฟังปัญหาจากชาวบ้านอย่างแท้จริง

References

- Maslow, A. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Harper and Row.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (B.E.2559). *Rai Ngan Khan Wikro Satannakhan Kwam Yak Chon Lae Kwam Lueam Lam Nai Pratet Thai*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council.
- Taweepreda, O. (B.E.2559). *The Distribution, Equality of Opportunity in Education, and Roles of Public Spending*. Thesis, Master of Economics, Faculty of Economics, Thammasat University.
- Suebvises, P. (B.E.2561). *Thun Tang Sangkom Khan Mee Suan Ruam Khong Prachachon Nai Khan Borihan Ngan Pak Rat Lae Phon Khan Dum Naern Ngan Khong Pak Rat Nai Pratet Thai*. Nontaburi: Rattranatrai.
- Wongniyomkasat, W. (B.E.2556). *Spatial Inequality and Development Policy of Thai State (2002-2011)*. Thesis, Master of Political Science Program, Faculty of Political Science, Thammasat University.